

Oljeskyddsplan för Halmstads kommun

Innehåll

1. INLEDNING	4
SYFTE OCH MÅL.....	4
HALMSTADS KOMMUNS KUST	4
OMVÄRLD.....	4
KONSEKVENSER	4
SAMVERKAN.....	4
ANSVARSFÖRDELNING	5
PRIORITERINGAR	5
BILAGOR	5
AVGRÄNSNINGAR	5
KOPPLING TILL ANDRA DOKUMENT	5
REVIDERING	5
2. ÖVERGRIPANDE ANSVARSOMRÅDEN.....	6
STATLIG RÄDDNINGSTJÄNST	6
KOMMUNAL RÄDDNINGSTJÄNST.....	6
SANERING OCH HANTERING AV FARLIGT AVFALL	6
SAMORDNING, RÅDGIVNING OCH RESURSER	6
UPPFÖLJNING.....	6
3. ANSVAR- OCH ARBETSUPPGIFTER INOM KOMMUNEN	7
4. MYNDIGHETER, SAMVERKAN OCH ANSVARSOMRÅDEN.....	9
5. ERSÄTTNING VID RÄDDNINGSTJÄNST OCH SANERING.....	11
6. OMHÄNDERTAGANDE AV AVFALL FRÅN STRÄNDERNA	11
MOTTAGARE AV AVFALL	11
TRANSPORT AV AVFALL	11
MELLANLAGRING.....	11
FRAMTIDA MÖJLIGHETER TILL MELLANLAGRING.....	12
7. KOMMUNENS RESURSER OCH FÖRMÅGA.....	12
RÄDDNINGSTJÄNSTEN	12
TEKNIK- OCH FRITIDSFÖRVALTNINGEN	12
HALLANDS HAMNAR	13
8. YTTERLIGARE INFORMATION	14
MSB:S FÖRSTÄRKNINGSRESURSER.....	14
DIGITAL MILJÖATLAS.....	14

9. ZONINDELNING OCH PRIORITERINGAR.....	15
10. STYRANDE LAGSTIFTNING	15
11. SAMMANFATTNING	16
12. KÄLLOR	17

Bilagor

- Bilaga 1 Zonindelning och insatskort
- Bilaga 2 Grötvik – tillfartsväg & uppställningsplats
- Bilaga 3 Skallkroken – tillfartsväg & uppställningsplats

Dnr KS 2015/0371

Oljeskyddsplanen har tagits fram av:
Arvid Samuelsson (brandingenjör) Räddningstjänsten
Lars Fredin (brandingenjör) Räddningstjänsten
Tomas Sjöstedt (miljö- och hälsoskyddsinspektör) Miljö- och hälsoskyddskontoret
Anders Hedefalk (avdelningschef) Miljö- och hälsoskyddskontoret
Ann-Charlotte Abrahamsson (kommunekolog) Samhällsbyggnadskontoret
Ellinor Waldermarsson (kommunekolog) Samhällsbyggnadskontoret
Fredrik Ekström (GIS-ingenjör) Byggnadskontoret
Anders Ramsby (förvaltningschef) Teknik- och fritidsförvaltningen
Ulf Holm (chef offentlig miljö) Teknik- och fritidsförvaltningen
Boris Bile (gruppledare) Teknik- och fritidsförvaltningen
Max Wehlin (utvecklingsstrateg) Stadskontoret
Jenny Hagesjö (kommunjurist) Stadskontoret
Angelica Quintana (miljösamordnare) Halmstad Energi och Miljö
Bengt Kenneryd (miljö- och säkerhetschef) Hallands Hamnar
Karin Martini (säkerhetsstrateg) Stadskontoret
Ann-Mari Mäkikangas (avdelningschef/säkerhetschef) Stadskontoret

Avdelningen för ledningsstöd – Säkerhetsfunktionen
Stadskontoret, Halmstads kommun

Fastställd av kommunstyrelsen 2015-09-08

Foto framsida: Oljepåslag i Skåne - utsläpp efter Fu Shan Hai, 2003, MSB.

1. Inledning

Syfte och mål

Syftet med att upprätta en oljeskyddsplan är att stärka kommunens förmåga att hantera en händelse med ett oljepåslag mot kusten efter ett utsläpp till havs. Planen ska också klargöra ansvarsfördelningen inom kommunen.

Det övergripande målet för Sveriges oljeskadeskydd är att minimera miljöskada och skada på andra samhällsvärden¹. Målet med Halmstads kommuns oljeskyddsplan är att den ska tydliggöra roller och ansvar, resurser och förmågor vid en händelse av oljepåslag mot kommunens kuststräcka. En ökad hanteringsförmåga minimerar ekologiska och socioekonomiska konsekvenser.

Halmstads kommuns kust

Kommunens kuststräcka är ungefär 65 km lång, från Tönnersa i söder till Steninge i norr. Det är en varierad kust med bland annat strandängar, klippstränder och sandstränder. Det finns höga naturvärden inom området, flera delar är ekologiskt känsliga och klassade som Natura 2000 område. Inom kuststräckan finns 22 st badstränder².

Omvärld

Mängden oljetransporter från Ryssland och Baltikum i Kattegatt beräknas öka kraftigt under de kommande tio åren³. Fartygen blir allt större, vilket medför större risk för stora utsläpp. Oavsett vilken last som finns ombord, så finns det risk för utsläpp av olja från fartygen eftersom merparten av fartygen använder bunkerolja som drivmedel. Samtidigt fortsätter det totala antalet trafikrörelser med bland annat passagerarfartyg, lyxkryssare, lastfartyg och yrkesfiskare att bli fler. Vanligaste orsaken till oljeutsläpp är grundstötning och kollisioner, men det kan också förekomma läckage från vrak eller terrorist handlingar. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) bedömer att risken för att olyckor som omfattar utsläpp av olja kan komma att öka i svenska vatten i framtiden⁴.

Konsekvenser

Miljöeffekterna vid ett oljeutsläpp beror främst på när utsläppet sker, var det sker samt typen av olja. Volymen olja kan vara av mindre betydelse eftersom även ett litet utsläpp kan få svåra konsekvenser⁵. Ett oljeutsläpp till havs kan orsaka allvarliga skador på miljön: växt- och djurliv skadas, stränder förorenas och havsbottnar förstörs. Oljeutsläpp får också stora socioekonomiska konsekvenser med effekter på flera samhällsfunktioner. En större händelse kan drabba flera kommuner, län eller flera länder samtidigt.

Samverkan

För att hantera ett oljeutsläpp krävs samverkan utifrån olika perspektiv som berör flera aktörer i samhället: kommuner, länsstyrelser och ett antal centrala myndigheter samt frivilliga och privata aktörer. De myndigheter som är verksamma inom området har olika kompetens och delvis olika ansvarsområden. Även inom den egna kommunen innebär arbete med oljeskadeskydd ett brett arbete då det finns ett behov av flera olika kompetenser.

¹ Sveriges strategi för oljeskadeskydd, MSB 2014.

² Destination Halmstad Bad 2014.

³ Riskbild för oljeolyckor till sjöss i Sverige inför år 2025, MSB.

⁴ Sveriges strategi för oljeskadeskydd, MSB 2014.

⁵ Sveriges strategi för oljeskadeskydd, MSB 2014.

Ansvarsfördelning

Vid ett oljeutsläpp som sker till havs fördelas ansvaret mellan flera olika myndigheter på nationell, regional och lokal nivå. Dokumentet beskriver vilka aktörer på nationell, regional och lokal nivå som har ansvaret för att hantera de olika skedena av ett oljepåslag. Den interna ansvarsfördelningen beskrivs per förvaltning och bolag. Aktuell lagstiftning finns också omnämnd.

Prioriteringar

Halmstads kommun har valt att följa MSB:s prioriteringsordning av stränderna. Inom respektive område prioriteras utefter ekologiskt känslighetsindex.

Bilagor

Till oljeskyddsplanen finns ett antal bilagor. Dessa innehåller zonindelning och insatskort för hela kuststräckan samt en checklista för räddningstjänsten. Det finns även beskrivningar av möjliga tillfartsvägar och uppställningsplatser till två av kommunens mindre hamnar.

Avgränsningar

Oljeskyddsplanen är avgränsad till att gälla oljepåslag som når land från havet. När det gäller utsläpp av olja eller annan kemikalie i insjöar och vattendrag har räddningstjänsten ett samarbete inom länet (FÄSAM- Farliga Ämnen Samverkan i Halland). Det finns även en regional kemkoordinatoranställd på räddningstjänsten i kommunen.

Koppling till andra dokument

Denna oljeskyddsplan utgör ett komplement till kommunens styrdokument för krisberedskap och handlingsprogrammet enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO) (2003:778). Planen kompletterar kommunens övergripande planering inför en kris eller extraordinär händelse. Förberedelsen inför ett oljepåslag bygger på att kommunens ledning organiseras enligt ordinarie rutiner.

Kommunen arbetar utefter de tre grundprinciperna inom den svenska krisberedskapen: ansvarsprincipen, likhetsprincipen och närhetsprincipen. Ansvarsprincipen innebär att alla som har ansvar för en viss verksamhet under normala förhållanden även har ett ansvar för att verksamheten fungerar under en kris. Närhetsprincipen innebär att en kris ska hanteras där den inträffar och av de som är närmast berörda och ansvariga. Den förvaltning som är närmast ansvarig för den ordinarie verksamheten ska leda de åtgärder som krävs för att kunna hantera händelsen på ett effektivt sätt. Likhetsprincipen innebär att en verksamhets lokalisering och organisation så långt det är möjligt ska vara densamma i kris som under normala omständigheter.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps oljeskyddspärm, "Kommunens oljeskadeskydd" utgör ett stöd i arbetet för att hantera en oljeolycka och ska fungera som ett tillägg till kommunens oljeskyddsplan.

Revidering

Oljeskyddsplanens bör revideras vart fjärde år. Revideringen ska minst omfatta en genomgång av: Oljeskyddsplanen med tillhörande bilagor; MSB:s oljeskyddspärm samt en övergripande omvärldsbevakning.

2. Övergripande ansvarsområden

Statlig räddningstjänst

Kustbevakningen svarar inom Sveriges sjöterritorium samt inom Sveriges ekonomiska zon för räddningstjänst när olja eller andra skadliga ämnen har kommit ut till havs. Ur juridiskt perspektiv går gränsen mellan statlig (kustbevakningens ansvarsområde) och kommunal räddningstjänst i strandlinjen. I praktiken så är dock gränsen flexibel och hänsyn tas till vilka praktiska förutsättningar respektive part har.

Kommunal räddningstjänst

Halmstads kommun har ansvaret för räddningstjänst i vattendrag, kanaler, hamnar och insjöar inom kommunen i strandlinjen. Olja som hotar att nå stränder betraktas normalt som skäl för räddningstjänst, eftersom denna typ av händelse ofta kräver ett snabbt ingripande. Länsstyrelsen kan i särskilda fall överta ansvaret för kommunal räddningstjänst i en eller flera kommuner⁶.

Sanering och hantering av farligt avfall

Ansvaret för sanering av oljeskador är författningsmässigt oreglerat, men det blir kommunens uppgift att svara för saneringen inom det geografiska områdesansvaret. Sanering påbörjas normalt då den kommunala räddningstjänsten är avslutad men kan även pågå parallellt med räddningsinsatsen. Oljeblandat materiel/material klassificeras generellt som farligt avfall⁷.

Samordning, rådgivning och resurser

Länsstyrelsen ska stödja kommunens arbete före och under räddningstjänstskedet samt samordna räddningsinsatser som omfattar både kommunal och statlig räddningstjänst.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) bidrar med expertis gällande hantering av oljeutsläpp. Deras beredskap finns till för att stödja och vägleda kommunen vid en oljeolycka. Vid behov kan de bistå kommunerna med personal och med materiel från ett antal mobila oljeskyddsföråd.

Havs- och vattenmyndighetens oljejour, vilken upprättas genom avtal med extern partner, bistår med ekologisk expertis och ger råd till kommuner, myndigheter m.fl. när det gäller sanering av olja.

Förebyggande

Sjöfartsverket har huvudansvaret för åtgärder som syftar till att förebygga oljeutsläpp från fartyg och olyckor till sjöss.

Uppföljning

Havs- och vattenmyndigheten ska bland annat göra uppföljningar av miljöeffekter av utsläpp av olja.

⁶ Lagen om Skydd mot olyckor (LSO) 4 kap 10 §.

⁷ Avfallsförordningen 2011:927.

3. Ansvar- och arbetsuppgifter inom kommunen

Stadskontoret	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • Den kommunövergripande stab som samordnar berörda externa samarbetspartners, berörda förvaltningar och bolag. • Den kommunövergripande staben har ett övergripande ansvar för samordning, administration, dokumentation av händelseförlopp och ekonomi, dock utan att frånta inblandades aktörers eget ansvar. • Administrera tillströmmande frivilliga. • Samverkan med myndigheter.
Räddningstjänsten	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • Svarar för bekämpning i strandzonen och i kommunala hamnar. • Samordningsansvaret för materiel- och utrustningsfrågor under räddningstjänstskedet.
Hallands integrerade larm- och ledningscentral (HILL)	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • Systemleder RäddSam N. • Svarar för resursförsörjning till pågående räddningsinsatser. • Förmedlar externa resurser, exempelvis nationella förstärkningsresurser.
Teknik- och fritidsförvaltningen	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • Sanering av olja i strandzonen när oljan nått stranden och skadan inte kan förvärras. • Stöd till Länsstyrelsen i samband med hantering av oljeskadade djur samt för logistikplaneringen i samband med saneringen. • Stöd till Länsstyrelsen i samband med hantering av avlivning av skadade djur vid behov. • Logistikplanering avseende rengöringsplatser, tvättnings- och omklädningsutrymmen. • Upprättande av tillfällig lagring och eventuell mellanlagring på uppställningsplatser.
Miljö- och hälsoskyddskontoret	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • Ska med hjälp av miljöbalken (kap. 10) bedöma om de förslag till sanerings- (avhjälpande) åtgärder som presenteras är lämpliga. • Bedriva tillsyn över saneringsarbetet. • Expertkompetens gällande miljöpåverkan. • Bedömer när saneringen kan upphöra. Förvaltningen kan även ställa krav på att miljöskador/effekter av saneringen följs upp. • Utse tillfällig förvaringsplats.

Samhällsbyggnads- kontoret	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • Kommunekologen ansvarar för prioriteringar av kusten i planeringsskedet utifrån naturvårdssynpunkt och är rådgivande till saneringsledaren under en händelse.
Halmstad Energi och Miljö (HEM)	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • Avfallshanteringen, exempelvis utse mellanlagringsplatser samt ansvara för deponering och förbränning av uppsamlad olja. • Hanteringen av döda djur (tillfälligt tillstånd utfärdas av Länsstyrelsen).
Hallands Hamnar (Halmstad)	Resurs: <ul style="list-style-type: none"> • Möjlighet att tillfälligt lagra oljeavfall. Har viss utrustning.

4. Myndigheter, samverkan och ansvarsområden

Kustbevakningen	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • För miljöräddningstjänst till sjöss. • För oljeupptagning till havs och fram till strandlinjen. • För räddningstjänst, när olja eller andra skadliga ämnen har kommit ut i vattnet eller det föreligger en överhängande fara för detta. Detta gäller inte vattendrag, kanaler, hamnar.
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • Vid en händelse stödja och vägleda kommunen samt samordna arbetet nationellt. • Har utrustat fem mobila oljeskyddsförråd vilka kan rekvireras via MSB tjänsteman i beredskap (TIB). • Att stödja kommunerna med ekonomiredovisning samt sammanställer ersättningsanspråk.
Transportstyrelsen	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • Huvudansvaret för åtgärder som syftar till att förebygga oljeutsläpp från fartyg och olyckor till sjöss. • När olyckan inträffar ska Transportstyrelsen, enligt lagen om åtgärder mot förorening från fartyg, se till att åtgärder vidtas ombord för att så långt som möjligt förhindra eller begränsa oljeutsläpp. • Samråder med kommunen när läckande fartyg skall bogseras i hamn. • Om ett fartyg läcker olja eller om detta befaras, får Transportstyrelsen meddela de förbud och förelägganden som är nödvändiga för att förebygga eller begränsa förorening.
Trafikverket	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • Trafikverkets resurser i form av containrar etc. finns tillgängliga vid räddningstjänstinsats för underlättande av logistik.
Länsstyrelsen	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • Samverka med samtliga berörda kommuner och myndigheter. Resurs: <ul style="list-style-type: none"> • Stöd till kommuner, i form av expertkunskap. • Ansvarar för regionala frivilliga resurser. • Länsstyrelsen skall stödja kommunerna med underlag för beslut och prioriteringar rörande kustavsnitt och områden mot bakgrund av en miljöolycka till sjöss. • Miljöatlas eller annan geografisk information, rapporter eller samverkan med sakkunniga inom Länsstyrelsens ordinarie verksamhetsområden.
Polismyndigheten	Ansvarar för: <ul style="list-style-type: none"> • För avspärrning, utredning, utrymning, registrering och

	<p>eftersökning.</p> <ul style="list-style-type: none"> • En polisanmälan ska alltid göras när ett oljeutsläpp upptäckts, oavsett om det finns något misstänkt fartyg eller ej.
SMHI	<p>Ansvarar för:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att tillgodose samhällets behov av väderprognoser.
Sveriges Radio AB, Sveriges Television AB, TV4 AB, kommersiella radiokanaler	<p>Ansvarar för:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Att sända varnings- och informationsmeddelanden.
International Tanker Owners Pollution Federation (ITOPF)	<p>Resurs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • En internationell resurs som kan vara behjälplig med materiella resurser samt expertstöd.
Försvarsmakten	<p>Resurs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Försvarsmakten kan i första hand stödja med personal. De har även materiella resurser.
Havs- och vattenmyndigheten	<p>Resurs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Bistår med ekologisk expertis och ger råd till kommuner, myndigheter m.fl. när det gäller sanering av olja.
Katastrofhjälp för fåglar och vilt (KFV)	<p>Resurs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har tillstånd av Länsstyrelsen och Naturvårdsverket att bistå med tvättning och rehabilitering av oljeskadade fåglar och sälar.
Sjöräddningssällskapet (SRS)	<p>Resurs:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Har en mindre mobil enhet med två länsar i Grötviks hamn. • Kommer att införskaffa en miljöenhet, som placeras i Halmstad hamn.

5. Ersättning vid räddningstjänst och sanering

Enligt lagstiftning⁸ har kommunen rätt till ersättning från staten för kostnader som överstiger ett halvt⁹ prisbasbelopp och som uppkommer i samband med räddningstjänst och/eller sanering efter ett oljepåslag från havet¹⁰. Kommunernas ansökan om ersättning prövas av MSB. En omfattande dokumentation krävs för att ersättning ska betalas ut. För att säkerställa att kommunen ersätts fordras därmed att samtliga aktörer följer upprättade rutiner för dokumentation. Varje förvaltning/bolag ansvarar för att hantera och dokumentera sina respektive kostnader till dess att de ersätts. MSB ska alltid kontaktas. I så stor utsträckning som möjligt skall dokumentationen ske på den gemensamma plattformen under G:\ST-Krisledning/Aktuell händelse. Slutlig ersättningsansökan sammanställs av en kommunövergripande utsedd person.

6. Omhändertagande av avfall från stränderna

Mottagare av avfall

Huvudsaklig mottagare för det oljeavfall som samlas upp på stränderna skulle i dagsläget vara SAKAB i Norrtorp, Kumla. Det gäller avfall som till stora delar består av olja som tagit upp havsvatten, och som också består av sand, tång och sjögräs i varierande grad. På grund av det förväntat stora kloridinhåller kan det inte eldas av HEM på Kristinehed då det förstör anläggningen. HEM kan däremot ta emot och elda oljekontaminerad saneringsutrustning såsom skyddsdukar, skyddskläder och liknande. Ledningen för saneringen av stränderna måste alltså se till att det hålls isär från det insamlade avfallet.

Vattenblandad olja som samlas upp direkt från havsytan går att pumpa och kan förvaras i tankar. Mottagare för detta skulle i dagsläget vara Stena Recyclings anläggning på Oljevägen i Halmstad. Det kommer att vara Kustbevakningen som samlar in merparten av det avfallet så ansvaret för omhändertagandet ligger primärt på dem.

Transport av avfall

Huvudalternativet i dagsläget skulle vara järnvägstransport till SAKAB. Järnvägsvagnar lämpliga för transport av täta och täckta containrar kan inom några dagar ställas upp på ett stickspår på Halmstad bangård. Där lastas de efter hand som avfallet samlas in från stränderna och när det är tillräckligt rullar det iväg till SAKAB. Alternativa platser för lastning av järnvägsvagnar är stickspår i hamnen och på Kistinge industriområde.

Andrahandsalternativet för transport till SAKAB är lastbil.

Mellanlagring

Mellanlagring av oljeavfall, i miljöbalkens mening, förväntas inte bli aktuellt och bör undvikas av kostnadsskäl. Skulle det trots allt bli nödvändigt finns i dagsläget följande möjligheter:

⁷ Lag om Skydd mot olyckor (LSO) 7 kap 2 § och Förordning om skydd mot olyckor (FSO) 7 kap 1 §.

⁸ Prisbasbeloppet 2015 är fastställt till 44 500 kr enligt socialförsäkringsbalken (SFS 2010:110).

⁹ Ett ½ prisbasbelopp gäller för både räddningstjänstinsatsen och saneringen. Som mest kan det bli ett prisbasbelopp som självrisk.

- Hallands hamnar- Halmstad hamn

Halmstad hamn får enligt miljötillstånd mellanlagra i princip obegränsade mängder farligt avfall. De har ett tältlager där oljeavfall skulle kunna lagras förutsatt att dagvattenbrunnar först tätas. Uppskattningen är att 4000-6000 ton skulle kunna mellanlagras på detta sätt. Om mellanlagring sker i täta och täckta containrar kan de i princip ställas var som helt inom det inhägnade hamnområdet, där det finns plats för stunden. Det finns goda möjligheter för hantering av containrar och lastning av järnvägsvagnar för vidare transport.

- Stena Recycling AB på Metallvägen

Tillstånd finns att lagra oljeförorenat avfall. Täta avfallsfickor finns under tak med uppsamling av avrinnande olja/vatten till en cistern. Stena har uppgett att de kan mellanlagra 1000 ton.

- Kuskatorpet Entreprenad AB, Kistinge

Tillstånd finns att lagra 22500 ton farligt avfall i en tälthall med slutet system för uppsamling av avrinnande vatten/olja.

Framtida möjligheter till mellanlagring

HEM har i dagsläget ingen möjlighet att mellanlagra aktuell typ av farligt avfall men när den nya avfallsanläggningen vid Kistinge har kommit igång kommer det att finnas goda möjligheter där. Det avfall som ska brännas på Kristinehed kan givetvis lagras där. Det räknas inte som mellanlagring.

7. Kommunens resurser och förmåga

Räddningstjänsten

Räddningstjänstens ambition i samband med insats vid oljeutsläpp någonstans på kommunens kustremsa är att direkt kunna avsätta en, alternativt två styrkor, om sammanlagt 5-10 personer ur den operativa beredskapen. Uthålligheten i insatsen ska kunna upprätthållas tills skedet övergår i en saneringsfas, som teknik- och fritidskontoret blir huvudansvarig för. Utrustning för initiala insatser skall anskaffas och hållas tillgängliga i kommunen. Utbildning/övning/träning i effektiv hantering av utrustning utifrån utsläppets omfattning skall ske kontinuerligt inom ramen för den ordinarie verksamheten.

Teknik- och fritidsförvaltningen

Teknik- och fritidsförvaltningen kan under en period avsätta två arbetslag på ca 10 personer, som kontinuerligt arbetar med sanering och kan avlösas av nya lag. Rör det sig om en kortare insats kan eventuellt fler personer finnas att tillgå beroende på säsong. Långsiktig uthållighet saknas eftersom ordinarie arbetsuppgifter bara kan anstå under en begränsad period. Möjligheten att lösa en längre insats med externa resurser behöver därför studeras.

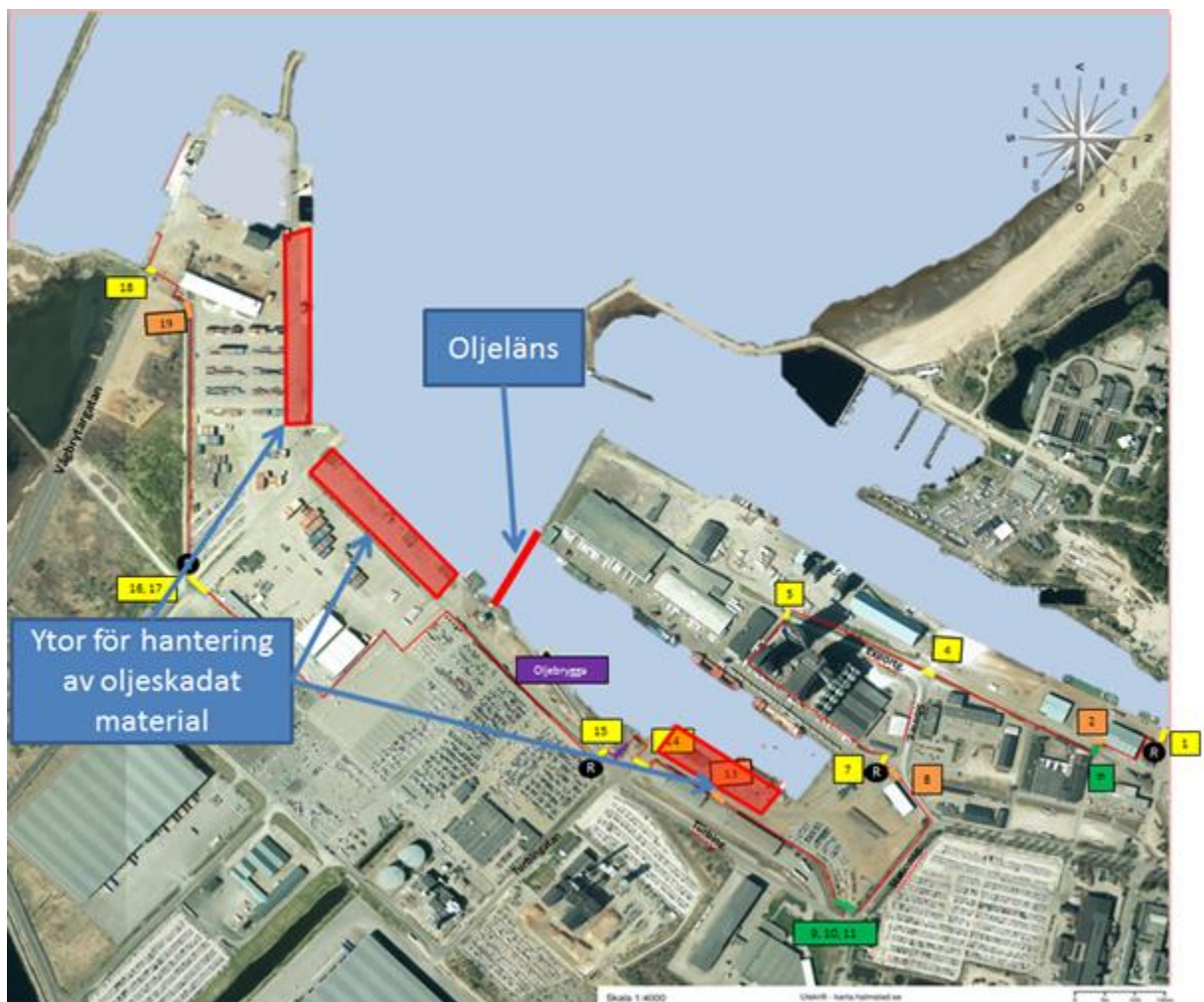
Inom förvaltningen finns i dagsläget sex st 4-hjulsdriva bilar, två st 4-hjulsdrivna motorcyklar och två st traktorer att tillgå. Personlig skyddsutrustning som stövlar, regnbyxor, handskar mm finns endast för någon enstaka dag. Beslut behöver tas om i vilken omfattning skyddsutrustning ska anskaffas och lagerföras eller köpas in när behov föreligger. Detta gäller även enklare utrustning som skyfflar, krattor, rengöringsmedel mm. Containrar för mellanlagring saknas. Personalen behöver utbildas inom oljesanering, vilket gäller såväl saneringsledare, som gruppleddare och övrig berörd personal.

Hallands Hamnar

Hamnen har tillgång till oljeläns, vilken i första hand är tänkt att användas vid ett oljeutsläpp inom hamnens område. Länsen kan stänga av Östra bassängen strax söder om oljekajen. Detta görs vid ett oljeutsläpp från fartyg i Östra hamnen. Riskerna finns framförallt vid lossning av oljeprodukter på Oljekajen. Länsen läggs ut över Östra hamnen mellan punkt strax söder om oljekajen västerut mot södra delen på Östra kajen.

Hantering av oljeskadat material i containers sker på något av alternativen Järnverkskajen, 500- eller 600-kajen. Till dessa kajavsnitt finns det järnvägsspår i närma anslutning.

En eventuell stängning av hamnen under en längre tid skulle leda till stor ekonomisk påverkan för både hamnen samt kunder i närområdet.

8. Ytterligare information

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) ger ut en instruktionspärm "Kommunens oljeskydd" som innehåller allmän information, resursförteckningar över MSB:s materiel samt instruktioner och råd vid en oljeolycka. I materialet finns även en "Saneringsmanual för olja på svenska stränder" samt boken "Oljan är lös". Informationen uppdateras kontinuerligt och går att ladda ned på MSB:s webbplats.

Utöver det så finns den regionala oljeskyddsplanen upprättad av Länsstyrelsen på deras webbplats.

MSB:s förstärkningsresurser

Sedan den 1 april 2015 har MSB och Kustbevakningen ett avtal om fem nationella oljeskyddsdepåer. Personal från Kustbevakningen sköter underhåll och service av utrustningen i förråden. Förråden finns på delvis nya orter - Göteborg, Oskarshamn, Härnösand, Djurö och Slite. Den nya organisationen fungerar utifrån samma kriterier som tidigare. Det innebär att om en kommun vill ha stöd vid en händelse, följer En till två personer från MSB:s personalpool med materielen till den drabbade kommunen och kan stanna i upp till två dagar.

Digital Miljöatlas

Digital Miljöatlas är ett nationellt webbaserat kartverktyg, som innehåller information om strandtyper, biologiska skyddsvärden och områden som är extra värdefulla och prioriterade att skydda mot oljepåslag. I samarbete mellan kommunens GIS-ingenjörer och länsstyrelsen i Halland har kommunens uppgifter om kuststräckorna lagts in. Miljöatlasen kan vara ett hjälpmedel vid planering av saneringsarbetet, både vid akuta olje- och kemikalieolyckor och vid regionalt/lokalt arbete med oljeskyddsplanering.

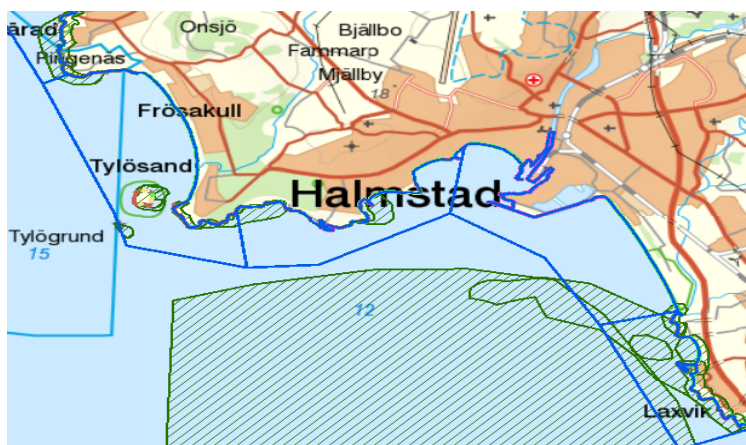

Bild från Digital Miljöatlas

- Digital Miljöatlas ⓘ —
- ▶ Resurser
 - ▶ Regionala prioriterade områden
 - ▶ Lokala prioriterade områden ⓘ
 - ▶ Strandtyp
 - ▶ Strandtyp och saneringsmetod ⓘ
 - ▶ Skyddsvärden
 - ▶ Skyddsvärden biologi ⓘ
 - ▶ Skyddsvärden geologi ⓘ
 - ▶ Skyddsvärden friluftsliv ⓘ
 - ▶ Skyddsvärden ekonomiska ⓘ
 - ▶ Skyddsvärden vattenbruk ⓘ
 - ▶ Intressen och bestämmelser
- Bakgrundskarta —

9. Zonindelning och prioriteringar

Kuststräckan i Halmstads kommun är indelad i nio områden från söder (Tönnersa) till norr (Steninge) (se bilaga 1). Varje zon beskrivs i ett eget insatskort med specifik information kring det aktuella området.

Halmstads kommun har valt att följa MSB:s prioriteringsordning av stränderna:

1. Hindra utsläppet att nå kusten.
2. Trygga områden med höga naturvärden.
3. Hindra vidare spridning och kontakt (människor och djur) av "klibbig" olja.
4. Turism och näringsliv.

Inom respektive område prioriteras sedan utefter ekologiskt känslighetsindex.

10. Styrande lagstiftning

Enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor (LSO), 4 kap 5 § har kommunen ansvaret för räddningstjänst i vattendrag, kanaler, hamnar och andra insjöar. Ansvaret för sanering av oljeskador är författningsmässigt oreglerat, vilket innebär att den kommunala beredskapsplaneringen för oljeskydd formellt enbart omfattar räddningstjänst. Praxis är dock att kommunen ansvarar för saneringen inom sitt geografiska område.

- Lag (1966:314) om kontinentalsockeln.
- Lag (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna.
- Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.
- Förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg.
- Lag (2006:263) om transport av farligt gods.
- Sjötrafikförordning (1986:300).
- Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor.
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
- Fartygssäkerhetslag (2003:364).
- Fartygssäkerhetsförordning (2003:438).
- Lag (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.
- Sjölag (1994:1009).
- Miljöbalk (1998:808).
- Avfallsförordning (2011:927).

11. Sammanfattning

Utvecklingen inom oljeskadeskyddsområdet har gått snabbt framåt de senaste åren, både internationellt och nationellt. Kommunens tidigare oljeskyddsplan var från 2007 och det fanns ett stort behov av att inte enbart revidera den gamla utan ta fram en ny.

Syftet med att upprätta en oljeskyddsplan är att stärka kommunens hanteringsförmåga och klargöra ansvarsfördelningen inom kommunen. Målet är att planen ska tydliggöra roller och ansvar, resurser och förmågor vid en händelse av oljepåslag mot kommunens kuststräcka.

Kommunens kuststräcka består av bland annat strandängar, klippstränder och sandstränder. Det finns flera naturreservat och badstränder utmed den ungefär 65 km långa kusten. Ett oljepåslag skulle kunna få stora konsekvenser både för miljön och socioekonomiskt. Vid en sådan händelse krävs omfattande samverkan både inom kommunens egen organisation, men även med andra aktörer i samhället. Att tydliggöra roller och ansvarsfördelning är en väsentlig del i denna oljeskyddsplan.

Mängderna avfall efter ett oljeutsläpp blir betydligt större än oljan i sig. Detta eftersom oljan blandas ut med havsvatten, sand, tång, döda djur m.m. Vid saneringsskedet uppstår dessutom ett avfall bestående oljekontaminerad saneringsutrustning såsom skyddsdukar och skyddskläder. Det finns olika alternativ för omhändertagandet av avfallet.

Halmstads kommun har idag inte tillräcklig kapacitet avseende utrustning för att klara ett oljepåslag mot kusten. I det fortsatta arbetet med oljeskadeskydd kommer respektive ansvarig förvaltning (räddningstjänsten samt teknik- och fritidsförvaltningen) att behöva lyfta investeringsbehov till respektive verksamhetsplanering.

12. Källor

- Avfallsförordning (2011:927).
- Fartygssäkerhetsförordning (2003:438).
- Fartygssäkerhetslag (2003:364).
- Förordning (1980:789) om åtgärder mot förorening från fartyg.
- Förordning (2003:789) om skydd mot olyckor.
- Handlingsplan för Oljeskadeskydd i Varbergs kommun, Varbergs kommun, 2012.
- Hantering av oljeavfall i samband med oljeolyckor till havs och de stora insjöarna, Sweco, Räddningsverket, 2008.
- Kommunens oljeskydd, instruktionspärm inklusive saneringsmanual, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, www.msb.se
- Lag (1966:314) om kontinentalsockeln.
- Lag (1980:424) om åtgärder mot förorening från fartyg.
- Lag (1992:1140) om Sveriges ekonomiska zon.
- Lag (2005:253) om ersättning från de internationella oljeskadefonderna.
- Lag (2006:263) om transport av farligt gods.
- Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
- Magasinet Badpärlor på rad, Destination Halmstad, 2014.
- Miljöbalk (1998:808).
- Oljan är lös, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, www.msb.se
- Oljeplan för Sydöstra Skåne, Sydöstra Skånes Räddningstjänstförbund, 2006.
- Oljeskyddsplan Skåne Nordväst, Ängelholms kommun, 2012.
- Regional oljeskyddsplan för Hallands län, Länsstyrelsen Hallands län, 2011.
- Riskbild för oljeolyckor till sjöss i Sverige inför år 2025, MSB 613, oktober 2013.
- Sjölag (1994:1009).
- Sjötrafikförordning (1986:300).
- Sveriges strategi för oljeskadeskydd, MSB701, juni 2014.
- Övning Barbro- Utvärderingsrapport- underlag vid utvärderingsseminarium, Länsstyrelsen Hallands län, 2014/2015.

Halmstads kommun, Stadskontoret
Rådhuset, 301 05 Halmstad,
Tel: 035-13 70 00
direkt@halmstad.se, www.halmstad.se

